

סיכומי הדינים העולים ממסקנת הגמרא

379 היומי

גיטין דף מ"א למסקנא

דף מ"א ע"א

א. עבד שעשאו רבו אפתיקי לאחרים, ושיחררו רבו הראשון, שורת הדין אין העבד חייב כלום לרבו שני, כי הקדש חמץ ושחרור מפקיעין מידי שעבוד. אלא מפני תיקון העולם, שמא ימצאנו בשוק ויאמר לו עבדי אתה, ויוציא לעז על בניו, כופין את רבו שני ועושה אותו בן חורין. וכותב לו העבד שטר על דמיו, אבל רבו ראשון פטור כי המזיק שעבודו של חבירו פטור. ולרשב"ג המזיק שעבודו חייב, ולפיכך אין העבד כותב שטר על דמיו רק המשחרר.

ב. ויש מפרשים המחלוקת באופן אחר: שאם שחררו רבו שני, שורת הדין אין העבד חייב כלום במצות הנוהגות בבני חורין, שאינו קנוי לו ואין יכול לשחררו. אלא מפני תיקון העולם שיצא עליו שם בן חורין, כופין את רבו ראשון ועושה אותו בן חורין, וכותב העבד לאדונו שטר על דמיו. אבל רבו שני פטור, כי היזק שאינו ניכר הוא. ולרשב"ג היזק שאינו ניכר חשוב היזק, ולכך כותב רבו שני לרבו ראשון שטר על דמיו.

ג. העושה שדהו אפתיקי לאחר ושטפה נהר, גובה משאר נכסים. ואם אמר לו לא יהא לך פרעון אלא מזו, אינו גובה משאר נכסים.

ד. העושה שדהו אפתיקי לבעל חוב, יכול למוכרה ויגבה בעל חוב משאר נכסים שיש לו. וכן לכתובת אשה. ולרשב"ג כתובת אשה אינה גובה משאר נכסים, שדווקא הטילה אחריות כתובתה על שדה זו, ולא שיהיו כל נכסיו אחראין ולא תדע על מי לחזר, כי אין דרכה של אשה לחזר אחרי בעלי דינים.

דף מ"א ע"ב

א. מי שחציו עבד וחציו בן חורין, למשנה ראשונה בדעת בית הלל, עובד את רבו יום אחד ואת עצמו יום אחד. ולבית שמאי, וכן לבית הלל במשנה אחרונה, מאחר שאין יכול לישא לא שפחה ולא בת חורין, והעולם לא נברא אלא לפריה ורביה, שנאמר לא תוהו בראה לשבת יצרה, כופין את רבו שיעשנו בן חורין, וכותב לו העבד שטר על חצי דמיו.

ב. המשחרר חצי עבדו: לרבה – בכסף קנה, שנאמר זיהפדה לא נפדתה'. ובשטר, לרבי קנה שהוקש לכסף, ולחכמים לא קנה גזירה שוה 'לה לה' מאשה שאינה מתגרשת לחצאין. ולרב יוסף – למסקנא – לרבי קנה בין בכסף ובין בשטר, לחכמים לא קנה לא בכסף ולא בשטר.

ג. גזירה שוה עדיף מהיקש, לפי שמופנה לדרוש, וכאילו נכתב במקרא עצמו. וגם אם אינו מופנה, הרי ניתנה מסיני, שאין אדם דן גזירה שוה מעצמו.

ד. הכל מודים בעבד של שני שותפין, שיכול אחד מהן לשחרר את חלקו, ונעשה העבד חציו בן חורין, שאין לאדון בו אלא חציו ולא שייר לעצמו כלום.

~~~~~

לומד יקר! אם לדעתך יש טעות בחומר, שגיאת כתיב, או כל הערה אחרת לשיפור התקציר, לטובת הכלל, דווח למערכת באמצעות שליחת דואר לכתובת: 7600235@gmail.com. בכדי שנוכל לתקן את הצריך תיקון. יש לציין מסכת, דף, ועמוד. תודה.

© כל הזכויות שמורות למערכת "הדף היומי למסקנא". התקציר מיועד לשימוש אישי בלבד! אין להפיץ ו/או לעשות בו כל שימוש מסחרי.

להצטרפות:

7600234@gmail.com